

41152 aaw

Naczelne Dowództwo W. P.
(Sztab Generalny).

Poczta polowa Nr.53 ~~xxxxxxx~~ Warszawa, d. 11. lipca 1920 r.

PILNE

ODDZIAŁ II.

Ew/G. Nr. 28609/II.

DO

ADJUTANTURY GENERALNEJ.

w B e l w e d e r z e .

Przesyła się do wiadomości odpis raportu Attache
Wojskowego P.P. w Kopenhadze Nr.245/pouf. z dnia 29.VI.-
1920 r.

1 załącznik.

Za zgodność:

Balduska path

I. Zast.Szeffa Sztabu
K U L I N S K I m.p.
Generał - pporucznik.

O t r z y m u j ą :

Adjutantura Generalna
M.S.Wojsk. Oddział II.
M.S.Zagranicznych.

**NACZELNE DOWÓDZTWO WOJSK POLSKICH
ADJUTANTURA GENERALNA
WARSZAWA**

L. Dz. 41152 dnia 16/VII 1920 r.
1 załącz. Wydział.

ILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

ODPIS

Attache wojskowy przy poselstwie polskim w Kopenhadze.

L.prot.245 pouf.

Odpis.

Raport.

DO

NACZELNEGO DOWODZTWA W.P. ODDZIAŁ II.

W W A R S Z A W I E

Kopenhaga dnia 29.VI.1920 r.

W załączeniu pod l. przedkładem udzieloną mi przez duński sztab generalny informację o ćwiczeniach sportowych w armji niemieckiej.

W ślad za tutejszym telegramem L.prot.254 pouf.z 21.VI.1920 r. donoszę, iż dokładny raport o wizycie dr.Kamillo Martiniego 19.VI.b. r. w tutejszym poselstwie, posłało poselstwo pod L.281.T.R.d.d.19.VI. 1920 do Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

jak w wyżwspomnianym telegramie zaznaczam, jest dr.Martini delegatem duńskiego czerwonego krzyża dla Rosji, jako znający dokładnie stosunki re-syjskie.Dr.Martini jest ożeniony z rosyjską żydówką, żył długo w Rosji, ciągle tam jeździ i jest w ścisłych stosunkach z rządem bolszewickim, jakoteż z Litwinowem.

Wszystkie pertraktacje z Litwinowem w Kopenhadze zaczynały się za interwencją dr.Martiniego, który Litwinowi wyjednał u rządu duńskiego pozwolenie przyjechania do Kopenhagi.

Dotychczas ~~innych~~ konkretnych wniosków z wizyty Martiniego w poselstwie poza zainteresowaniem się losem jeńców wysnuć nie można, z propozycji jego jednak, aby Polska zagwarantowała sobie dowóz żywności dla swoich jeńców — przypuszczać można, że egzystuje w Rosji sowieckiej brak żywności dla jeńców, albo że w ten sposób chce sobie rząd sowiecki stworzyć jeszcze jedną drogę dla propagandy bolszewickiej w Polsce.

Równolegle z czynnością Krasina ze swą delegacją w Londynie, nie ustaje Litwinow w swej czynności w Kopenhadze i nie zamierza zdaje się miasta opuszczać.Mimo procesu, który szereg firm szwedzkich(szwedzko-duńskie-rosyjskie towarzystwo telefonów na czele) wytoczyło bolszewikom o odszkodowanie nałożywszy areszt na depozyt złota złożony przez Krasina w bankach szwedzkich, firmy duńskie nadal z Litwinowem pertraktują, między innymi toczą się układy z tutejszym towarzystwem kabli morskich,

celem przywrócenia połączenia telegraficznego z Rosją, które tylko na jednym punkcie koło Libawy jest uszkodzone. Największym sukcesem jednak tych bolszewickich pertraktacji w Kopenhadze jest definitywne utworzenie tutaj "Clearing House" dla handlu z Rosją, jak to ogłosiły tutejsze gazety 19.VI.b.r. Rokowania co do tej kwestji zostały swego czasu zawieszane, z powodu różnicy zdań między rządem sowietów a zagranicznymi kooperatywami, jakoteż z powodu zaarrestowania w Moskwie przez radę komisarzy ludowych wszystkich członków centralnej dyrekcji kooperatyw "Centrosojus", i ogłoszenia tych członków, którzy się znajdują w Londynie za zwolnionych ze swego stanowiska. Teraz podjęte rokowania na nowo doprowadziły do utworzenia w Kopenhadze akcyjnego towarzystwa pod nazwą "The International Clearing House i t.d. z dwoma milionami kapitału zakładowego, który będzie powiększany w miarę rozwijania się interesów z Rosją. Na czele tej instytucji stoją: Inżynier N.A. Abrahamsen reprezentant angielskiego czerwonego krzyża, adwokat V. de Coninch-Smith i były dyrektor nowojorskiej firmy "Bech van Sicten & Coep." Johannes Larsen.

Towarzystwo otrzymało od bolszewików większą ilość złota (5 milionów koron), które zostało zdeponowane w "Nationalbanken". Co do tego złota objaśnia dyrekcja, że służyć ma ono jedynie jako gwarancja dotrzymania przyrzeczeń przez Rosjan, i po wypełnieniu tychże zostanie oddane "Centrosojusi", nie zmniejszając przez to zapasu złota w Rosji, tak, iż wierzyciele Rosji nie mają się czego obawiać, przeciwnie podjęcie handlu wzmocni Rosję ekonomicznie i pozwoli jej łatwiej zapłacić stare długi.

Wywołana tem faktem polemika w prasie nie odniosła żadnego skutku, przeciwnie "Clearing House" rozwija się, i dziś zaledwie po dwóch tygodniach istnienia powiększa ^{wz} swój kapitał obrotowy. Niektóre firmy, które nie chciały z początku wchodzić z "Clearing Housem" w styczność, uważając go za instytucję bolszewicką i nie chcąc się kompromitować, zwrócił Litwinow do filji "Clearing House" w Rewlu, gdzie, jak Litwinow twierdzi, można spokojnie, bez żadnej kontroli i kompromitacji robić interes z Rosją sowiecką, która na gruncie Estonji ma zupełnie wolną rękę.

Jako załącznik Nr. 2. i 3. przedkładam dwie informacje z dobrego źródła o stosunkach w Rosji sowieckiej.

Skutek / Pomimo tego, że wszystkie formalne trudności w sprawie przyłączenia północnego Szlezwigu zostały zupełnie usunięte, uległo jednak przejęcie suwerenności przez Danję zwłocze, z powodu kryzysu ministerjalnego w Niemczech. Na mocy traktatu wersalskiego Danja wzgl. Niemcy otrzymywały suweren-

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

456

158
156
162

ność nad przypadającymi im wskutek plebiscytu strefami za pośrednictwem osobnego traktatu pomiędzy Ententą, Niemcami i Danją. Dnia 2.VI. traktat taki został przedłożony przez Ententę do podpisu Danji i Niemcom, jednak przesilenie ministerjalne pozwoliło Niemcom używać od Ententy zwłokę, której termin jeszcze nie upłynął. Ponieważ w ten sposób przyłączenie Szlezwiagu, ustanowiono w Danji początkowo na 15.VI., musiało zostać odroczone, przeto na życzenie Danji Ententa ~~zgodnie~~ oddała tymczasowo suwerenność nad pierwszą strefą Danji jako swemu mandatarjuszowi. Danja wykonuje tam władzę prawodawczą, egzekutywną i sądowniczą. Także poczty i administracja dóbr koronnych przeszły w ręce duńczyków. Jako historyczną rocznicę przyłączenia obchodzić się będzie w Danji dzień 15.VI. Równocześnie objęli Niemcy w posiadanie drugą strefę Szlezwiagu wraz z Flensburgiem, gdzie z tego powodu odbyły się wielkie uroczystości patryjotyczne.

Przygotowania do ostatecznego przyłączenia Szlezwiagu są w pełnym toku. Celem zrównania tej prowincji z resztą kraju pod względem prawnym przygotowano cały kompleks (75) ustaw, które en bloc przedłożono do uchwalenia "Folketingowi". Zostaną one podpisane przez króla w dniu, w którym nadejdzie z Paryża wiadomość o ratyfikacji traktatu szleswickiego. Także projekt zmiany konstytucji, wywołany przyłączeniem Szlezwiagu, został dnia 24.b.m. uchwalony przez parlament w trzecim czytaniu. Według konstytucji duńskiej projekt ten, aby został prawomocnym, musi być przyjęty przez drugi parlament, do którego wybory rozpisane na 6.VII.r.b. do "Folketingu", i 10.VII. do Landstingu".

Komisja międzynarodowa w Szlezwiagu przestała istnieć. Ostatni wyjechał 16.b.m. sekretarz generalny Bruce i dyrektor policji kapitan Hjelmfeldt. Przymus paszportowy w Danji do pierwszej strefy ustał.

Jedną kwestją sporną jeszcze dotąd nie załatwioną w zupełności jest sprawa waluty. Jednak i ta kwestja nie zamąciła poważniejsz stosunków duńsko - niemieckich, które powróciły już na normalne tory i mimo całej sprawy plebiscytowej i chwilowego rozgoryczenia układają się znowu, jak przed wojną w formie dobrego sąsiedzkiego współżycia.

4 załączniki.

Matuchowski, rotmistrz m.p.

Za zgodność odpisu:

Julianowski
nr

